

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 103.

V Ljubljani, v ponedeljek 6. maja 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 4. maja.

Odgovori na interpelacije.

Po tritedenskem prenehljaji se je državni zbor včeraj zopet sošel. Mnogim poslancem so bile pa te počitnice še vendar prekratke ter so si jih samovoljno podaljšali za nedoločen čas. Po zborniški dvorani bila je strašanska praznoba, večinoma še toliko poslancev ni bilo v njej, kolikor jih je treba za sklepčnost. K sreči ni bilo nobenega glasovanja, drugo pa se sme po sodbi predsednikovi vršiti, če je tudi le prav malo poslancev v seji.

Velik del včerajšnjega zborovanja veljal je interpelacijam, starim in novim. Najprej je justični minister grof Schönborn odgovarjal na interpelacijo Fussovo gledé disciplinarne preiskave zoper nekega okrajnega sodnika rekši, da je moravsko-slezjsko nadsodišče dotično preiskavo pričelo že meseca septembra 1888, predno je bila torej sprožena omenjena interpelacija, da se je ta preiskava vršila temeljito in nepristransko, da pa razsodba še ni zadobila veljave, ker se je vložil priziv do najvišjega sodišča, ki ima sedaj o tej zadevi razsojati.

Dalje je odgovarjal na interpelacijo poslanca dr. Ebenhocha, ki se je pritoževal, da državni pravdniki pogostoma konfiskujejo konservativne liste, liberalni časniki pa smejo brez strahu napadati katoliško cerkev, njene naprave in duhovnike. Minister je rekel, da v Gorenji Avstriji že leto dni noben konservativni list ni bil konfiskovan, da v navedenih člankih državni pravdniki niso nič kaznjivega našli, in da bo vse postavno priznane cerkve in verske družbe varoval pred časnikarskimi napadi.

Za njim je poljedelski minister grof Falkenhayn odgovarjal na dve interpelaciji. Poslanca Fiegl in Fürnkranz sta ga bila namreč vprašala, mu je li znano, da morajo vinorejci svoje prošnje za ameriške trte kolekovati? Minister je

rekel, da so vse vloge za zatiranje trtne uši koleka proste, da pa § 20 zakona z dne 3. aprila 1875 nikakor ne velja za prošnje gledé sadenja ameriških trt po vinogradih, kjer to sadenje ni bilo od vlade zaukazano.

Na vprašanje Tauschejevo, bi li ne hotla vlada sklicati enkete, ki bi pretresala vzroke čedalje večjih in čedalje gostejših povodnj, in hoče li premeniti državni gozdni zakon, odgovarjal je minister, da nasvetovane enkete ni treba, ker ima vlada v tem oziru nabranega že toliko gradiva, da bi bila enketa res prav odveč; premembe gozdnega zakona pa se že pripravljajo in se bodo skoraj izročile državnemu zboru.

Nove interpelacije.

Namesto štirih včeraj rešenih interpelacij narastlo je vladi šest novih. Židom prijazne nemško-liberalne poslance je strašno pekel upor, ki so ga bili velikonočne praznike napravili kočijaži dunajske konjske železnice. Kaj radi bi vso krivdo od trdosrčnih židovskih gospodarjev zvrnili na vlado, češ, da so vse rogoviljenje zadolžili le antisemitje, ki so kočijaže hujskali in ščevali proti židovskim gospodarjem, ne da bi bila vlada to zavirala. Chlumecky in liberalni tovariši njegovi torej vprašajo ministerskega predsednika, kako se hoče vlada opravičiti, da ni pravočasno zoper omenjene hujskalce na noge stopila, in hoče li v prihodnje odvracati sistematično ščuvanje zoper neko vrsto državljanov in skrbeti za to, da bodo obstoječi zakoni imeli enako veljavo za vse ljudi brez razločka vere in političnega mišljenja? Neka vrsta državljanov pomenja žide, ki jih pa vprašalci ne imenujejo naravnost, ker je nemško-liberalna stranka z njimi enakega mišljenja, pa se vendar le sramuje sama sebi privedati priimek židovske stranke. Sicer pa si je dal vitez Chlumecky s to interpelacijo samemu sebi največjo zaušnico. L. 1875. bil je namreč on trgovinski minister. Kakor sedaj kočijaži, vzdignili so se

bili tedaj delavci v Brnu ter ustavili delo, ne da bi bila mogla tedanja liberalna vlada to zabraniti. Chlumecky in njegovi ministerski tovariši si tedaj niso vedeli drugače pomagati, kakor da so ukazali delavce siloma pestiti in na nje streljati; konservativnemu listu „Vaterland“ pa, ki je ostro grajal in obsojal tako ravnanje, napravili so bili tiskovno pravdo. In mož, ki je sedeč na ministerskem sedežu tako ravnal, drzne si vladi očitati, da ni mogla zabraniti upora kočijažev proti židovski gospodi?

Carneri pa papež.

Enako neslana, kakor interpelacija Chlumeckega, bila je interpelacija Carnerijeva, kateremu ni prav, da se je na katoliškem shodu govorilo o posvetni vladi papeževi, ter to omenjalo tudi v telegrafičnem pozdravu sv. Očeta. Carneri misli, da more to silno dražiti italijansko vlado, in da utegne vsled tega zveza Avstrije z Nemčijo in Italijo škodo trpeti. Vpraša torej: Kako sodi vlada o posvetnem vladarstvu papeževem in more li to tako jasno in očitno povedati, da italijanska vlada ne bo v nobenem dvomu?

Prav nepotrebno vprašanje! Italijanska vlada vé, da katoličani celega sveta obsojajo silo, katero dela sv. Očetu, in ona sama najbolj živo čuti, koliko zaradi tega trpi državno življenje, in kako koristno bi bilo, ko bi se moglo med sv. Očetom in italijanskim kraljem doseči odkritosrčno porazumljenje.

Raznotera druga vprašanja.

Tretja interpelacija zadevala je občinske volitve v Budjevicah, zaradi katerih je nemški poslanec Schier vprašal ministerskega predsednika, zakaj jih tamošnji okrajni glavar toliko časa zadržuje?

Na koncu se je interpeliral Schaup trgovinskega ministra, bi ga li ne bila volja zaukazati tako premembo voznega reda zahodnih državnih železnic, da bodo imele z drugimi železnicami primernejšo zvezo?

LISTEK.

Šolski koncert „Glasbene Matice“.

Kdo se z radostjo ne spominja krasnega koncerta, kateri nam je marljiva „Glasbena Matica“ priredila v teku lanskega leta? Tedaj smo občudovali velikanski napredek glasbe v Slovencih sploh, predvčerajšnjim pa, v soboto, nas je presenetila s svojimi vspehi njena glasbena šola.

Res, prekrasen šolski koncert nam je priredila in smelo se ponašamo z njim. Takoj pri začetku že vznemadil nas je domači orkester, ki je, tedaj prvič nastopivši, pokazal velikanski napredek glasbe med nadepolno našo mladežjo. Gluckovo ouverturo iz „Ifigenije v Avlidi“ okončavši je z Mozartovim sklepom, izvajal je kaj sigurno, s pravim razumom za duh, ki veje po glasbotvoru, in čudili smo se pravilni intonaciji malih goslarjev, ki kaže izvanredno dobrega učitelja.

V orkestru so tudi nastopili pri tej priliki prvič gojenci stoprav letos ustanovljenega oddelka glasbene šole za sopila. Njihovi vspehi nam že sedaj kažejo, da bode, če tako napreduje ta oddelek, kot do sedaj, s časom naša glasbena šola mogla narodu dostojno godbo oživiti.

Tej točki je sledila „nokturna“ v cis-mollu od

Čajkowskega in „polonaisa“ v cis-mollu od Chopina, kateri tehnično ne baš lahki in težko umljivi nalogi je gospica O. Sittigova dobro pogodila in kaj spretno izvajala.

Kot tretji je nastopil veliki mešani zbor glasbene šole, celokupno do dvesto pevcev in pevkinj. Pel je spremljevan z glasovirjem in štirimi rogovi Fr. Gerbičevu „Lovska“. Nova pesem, stavljena v onem lehnem, elegantnem slogu, kakor priljubljeni „Bučelar“, je jako ugajala. Vradostilo se nam je srce, videčim toliko mladih glasbenikov, ki so z vidno navdušenostjo izvajali svoj nálog.

Malo več spretnosti bi želeli sopilnemu kvartetu, kateri pa i slaba sopila, i kratka učna doba častno opravičujeta.

Antona Dvořak-a „Jakob-Filipova noč“ je krasen proizvod, kateri ste gospici L. Daneševa in Ivana Medenova točno in ognjevito igrali. Tudi sledeča točka: Recitativ in dumka iz opere „Halka“ je ugajala. Gosp. Bučar nas je s krasnim svojim glasom iznenadil, in veselil nas videče, kako vspešno deluje glasbena šola i v samospěvu: nadomestuje nam skoro do cela glasbeni konservatorij. Recitativ je sicer za koncert težka naloga, a poljska dumka se je občinstvu bolj prikupila in g. pevcu dala priložnost, čisti glas in svojo tehnično spretnost pokazati.

V šesti točki pa nam je neumorno delujoča šola zopet pokazala, kaj premorejo njeni gojenci na glasovirju. Gospici Ana Moos-ova in Adela Pfeiferjeva sta nas razveselili z nenadejno spretnostjo in popolnim umljenjem Chopinovega „Rondo“ v c-duru na dveh glasovirih.

Kakor lani, tako je tudi letos prihranila „Gl. M.“ premišljeno najkrasnejšo točko za konec vspreda. Vtisek, kateri je provzročil Mendelssohn-Bartholdyjeva pesem: „Gospod, po celem svetu je Tvoja slava znana“, — odlomek njegove Athalije, — je bil veličasten, in vse, kar je veliki glasbenik vliil v to skladbo, čutili smo v toliki meri, da smo bili malo da ne očarani. Mogočno je donelo petje iz več kot sto grl po dvorani, krepko in spretno je spremljevala mlada godba, srce se nam je širilo na krasnem vžitku in hvaležni smo zánj svojeji šoli.

Posebno vnesli so nas pa krasni samospěvi, kakor tudi dvo- in trospevi gospic P. Goetzl-ove, K. Sevnikove in T. Bučarjeve, ki so svoje vloge z veliko spretnostjo in gorkim čutstvom pele.

Občinstvo, katero je bilo kaj mnogoštevilno prispelo, je bilo jako uzadovoljeno, in na vseh obrazih smo čitali veselje na tolikem vspehu. Šolske koncerte smo čuli že v prejšnjih letih, a stoprav letošnji nam je pokazal, da ne goje glasbe le posa.

Peta interpelacija zadevala je zopet kočijaže dunajske konjske železnice, pa ravno z nasprotnim namenom, kakor prva. Poslanec Vergani je namreč omenjal, kako zelo židovski gospodarji tarejo svoje posle, kako beraško jih plačujejo, ter vprašal ministerskega predsednika, kaj misli vlada storiti, da se ne bodo ubogi delavci tako silno zatirali, in da ne bodo več primorani sami si pomagati.

Zadnjo interpelacijo je sprožil poslanec Lienbacher zaradi streljanja pri cerkvenih svečanostih. V nekaterih planinskih deželah imajo namreč ljudje navado, da se cerkvenih sprevodov in slovesnosti vdeležujejo s puškami in streljajo. Nekateri okrajni glavarji tirjajo od njih orožne liste, kar pa postava ne zahteva. Vpraša torej ministerskega predsednika, hoče li za to skrbeti, da se v tem oziru ljudem ne bodo delale nepotrebne situosti?

Pa tudi še nekaj drugih vprašanj je bilo slišati. Poslanec Zallinger je hotel svetu naznaniti, da je bil k prvi seji tudi on prišel — pri današnji ga namreč že več ni bilo — ter je vprašal načelnika tiskovnega odseka, hoče li skrbeti, da se bo v tem zasedanju poročalo o resoluciji gledé odprave časnikarskega kolka? Ker načelnika dotičnega odseka ni bilo v zbornici, Zallinger na svoje vprašanje ni dobil nobenega odgovora. Sicer bi pa tudi on ne bil mogel drugega odgovoriti, kakor da je reč izročil predsedniku, in da zbornični predsednik določuje točke, ki se devajo na dnevni red. Zallinger bi se bil moral torej prav za prav obrniti do predsednika samega, ako bi mu bilo za reč kaj mar; ker je hotel dati pa le neko znamenje, da ne tiči na Tirolskem, ampak biva na Dunaji, je bilo vse eno, kaj in komu kaj reče, samo da pride k besedi. Poslanec Richter je vprašal načelnika budgetnega odseka zaradi predloga gledé vravnavanja plač poštnih slug in pismonoš, in je bil prav zadovoljen, ko mu je načelnik Hausner odgovoril, da bo odsek reč pretresal in rešil precej zvečer, kar se je tudi zgodilo, (Konec sledi.)

O slovenskem šolstvu na Koroškem.

* * * Nedavno smo poročali, da je narodno županstvo v Žalcu pri Celju priborilo pri visokem c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje na ondotni ljudski šoli slovenščino kot izključljivi učni jezik po vseh razredih, nemščina smé biti neobvezen učni predmet od tretjega leta dalje, a siliti se k poduku tega predmeta otroci ne smejo, to je na prosto voljo dano starišem oziroma váruhom otrók.

Dasi smo mi v principu za popolnoma slovenske ljudske šole, vendar je stališče, katero zavzema vsled pritožb visoka naučna uprava, za zdaj ugodniše za Slovence, ker preprečuje kolikor toliko germanizujoče nakane vis. štajerskega in koroškega deželnega šolskega sveta. Naredbe teh dveh šolskih oblastev gledé poduka v nemščini na šolah mej slovenskim prebivalstvom bijejo vsej pedagogiki v obraz in nosijo znak ponemčevanja na sebi.

Iz zadnjih govorov naših poslancev v državni zbornici je slovenski svet, pa tudi sleherni, ki ima

še čut za zatirano pravico, izvedel, kaka krivica se godi slovenskemu šolstvu osobito ob jezikovnih mejah. Ako n. pr. vzamemo učni črtež za ljudske šole na Koroškem od dné 2. avgusta leta 1875, v katerem (za šole mej Slovinci) slovenščina ni vsprejeta niti mej učne predmete, ko izvemo iz govora državnega poslanca kanonika Kluna, da je ondi več šol, katerih učitelji niti niso zmožni jezika svojih učencev, moramo pač strmeti, da je kaj takega mogoče v kulturni državi, v kateri temeljnih zakonih je zajamčena ravnopravnost vsakemu narodu.

Zoper tako samovoljstvo dotičnih oblastev se morajo vzdigniti rodoljubi, ako hočejo preprečiti raznarodovanje osobito ob jezikovnih mejah, morajo se posluževati vseh postavnih sredstev, dokler svojemu narodu ne priboré šolo, kakoršno zahteva vže zdrava pamet.

Z veseljem smo vže večkrat konstatovali v svojem listu, kako se gibljejo v tem oziru i koroški rodoljubi. Vsi priznavajo, da tako dalje iti ne smé, sicer preti pogin slovenskemu življu. Da hočejo imeti slovensko šolo, nam pač jasno pričajo mnoge podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, ki so vzbudile mej narodom novo življenje. — Večkrat smo vže na tem mestu pojasnjevali ondotne razmere in smo pripravljene kot sobojevniki neomahljivo na strani stati tlačenim sobratom. Zato je naše vredništvo založilo in na svetlo dalo spis, kakeršen mu je oskrbel slovenski rodoljub na Koroškem. V njem pokažemo koroškim bratom praktično pot, ki bo najprej pripeljala k vspehu, kar nam spričujejo priboritve na slovenskem Štajerskem. Spis se glasi:

„Pouk, kako si moremo priboriti slovenskih šol na Koroškem.“

Po kratkem uvodu knjižica pojasnjuje, naj se napravi prošnja oziroma pritožba na preslavno c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje na Dunaji. Tako pritožbo lahko odpošiljajo ali občinski odbori ali posamni davkoplačniki. Kjer so županstva v rokah slovenskih, je najbolje, da se ona poprimejo te zadeve; sicer pa posamni rodoljubi. Zato „Pouk“ govori:

A) Kako naj postopajo občinski odbori? B) Kako naj postopajo posamezni kmetje? Spis podaje primerne uzorce za sejne zapisnike, za pritožbo do ministerstva... priporoča obrniti se do kacega narodnega odvetnika, ki je pripravljen vso zadevo zastopati pri dotičnih instancijah. Knjižica je spisana prav poljudno. Iskreno želimo, da bi našla pot v vsako slovensko vás na Koroškem. Opozarjamo s tem čč. gg. rodoljube, naj se zglasijo pri našem vredništvu, a tudi slavna vredništva drugih naših listov jim bodo drage volje knjižico oskrbela.

Pripomnimo, da je ta „Pouk“ mutatis mutandis rabljiv tudi drugod — osobito ob jezikovnih mejah, da se po tem navodu lahko naredi prošnja za slovensko šolo.

Iskrena naša želja je, da se po tem pouku blagovolé ravnati vse zavedne slovenske občine i župnije po Koroškem. Katere pa imajo na čelu še nasprotnike, naj se poprimejo dela po vzgledu vrlih Šent-Lovrenčanov pri Sedmih Studencih posamai

mezni, temveč velik del našega občinstva; kako se je glasba v Slovincih udomačila in kako krasno da se razvija med njimi.

Smelo čestitamo prvemu našemu glasbenemu društvu na tolikem vspehu njegove šole in opozarjamo naše občinstvo, da se kar najbolj mogoče zanima za „Glasbeno Matico“, katera je domači glasbi oskrbela prvo zavetišče.

Pred sto leti.

(5. maja 1789.)

Vedno znamenit, z gorečimi črkami zapisan v zgodovini ostane dan 5. maja 1789. leta. Ta dan se je postavil začetek, vsadilo seme, iz katerega je vzraslo tako mogočno, osodepolno drevo.

Dné 5. maja so se zbrali v dvorani „des Menus“ v Versailles-u francoski državni stanovi: plemstvo, duhovništvo in tretji stan k skupnemu posvetovanju. To ni bil sam ob sebi nenavaden prizor, a v tem času je bil silne pomembe.

Odrani poslanci ljudstva so imeli na sebi ali v sebi nekaj skrivnostnega, nekaj strahovitega. Nikdo ni vedel, kaj bo sad tega zborovanja. Vsi so razburjeni pričakovali, jedni upali, drugi se bali; čiste gotovosti ni bilo nikjer.

Stare državne in družbinske oblike so stale kot

okamnéle iz davnih časov, duh življenja pa je bil izginit iz njih. Krščanstvo je vladalo nad 1000 let v Franciji, vladalo je in se vkoreninilo med ljudstvom in napravilo stalne mogočne oblike, ki so še potem se vzdržavale, ko je bil že odreševalni duh prognan iz družbenih naprav mest in gradov v gorske, selske kočé.

Od Ludovika XIV. naprej je bila gnjiloba v družini in krivica in prevara, vse to zoper pravo vero, le na zunaj so te krivice odevali z nabožnim plaščem. Tako je bila vera odgovorna za vse hudo, in ni bilo težko upihati sovraštva do onih, ki so tako svetohlinsko se kazali — tako krivično ravnali.

Votle, prazne posode je napolnil puntarski duh in čutili so vsi, da je nevarnost velika.

Ti poslanci so se še obnašali po krščansko, a v srečo so že mnogoteri mislili pagansko.

Dné 4. maja so se zbrali vsi poslanci v cerkvi „Notre Dame“, odkoder so šli v slovesnem sprevodu v cerkev sv. Ludovika, kjer je bil govor in velika sv. maša.

Mogočen je bil vtis na neštevilno zbrano in gledajočo množico. Spreddaj stopajo prevzetno kraljevski dvorni maršali, za njimi godba in za godbo 600 poslancev tretjega stanú, črno oblečenih. Gromovito jih pozdravlja množica, poslanci pa stopajo zavestno, češ, v naših vrstah je Francija.

posestniki, obrtniki, trgovci, ki kot davkoplačevalci vzdržujejo šole, da tako pride k ministerstvu kolikor več mogoče dobro podkrepjenih prošenj. Tudi v političnem življenju velja rek sv. blagovestnika Luke (11): „Prosíte, in se vam bo dalo; iščíte in bote našli; trkajte in se vam bo odprlo.“ Zapomnimo si, kar se tudi na onem mestu čita in se je v pridobitvah na narodnem polji obistinovalo: „Ko bi ravno ne vstal in mu ne dal zato, ker je njegov prijatelj, bo vendar vstal zavoljo njegove nadležnosti, in mu dal, kolikor potrebuje.“

Ker je osoda naša vže taka, da se moramo boriti skoro za vsako pičico svojih pravic, nikari ne držimo križem rok. Zato vam, častiti rodoljubi ob meji slovenski, kličemo: Vigilantibus iura!

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. maja.

Notranje dežele.

„Deutsches Volksblatt“ pravi povodom volilne zmage *zdrženih kristijanov na Dunaji*: Volitve so pokazale, da je prestolnica za vselej izgubljena liberalizmu: ljudstvo je spoznalo, da se mora židovstvo omejiti v primerne meje, če se hoče sploh govoriti o zopetni ustanovitvi zdravih gospodarskih razmer.

Poročilo *hrvatske regnikolarne deputacije* se je dné 3. t. m. uradno izročilo poročevalcu ogerske deputacije. Razdelilo se bo najprvo mej člane ogerske deputacije, ki se bodo tekoči teden sešli k polni seji, da obravnavajo o tem poročilu. Upajo, da bo ogerska regnikolarna deputacija končala svoja posvetovanja, predno se bodo pričele seje deputacij.

Ogerska akademija znanostij je izvolila barona L. Eötvösa za predsednika, kanonika Viljema Fraknoi-a pa za podpredsednika.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je dné 3. t. m. v slovesni avdijenci sprejel novoimenovanega nuncijsa za Monakovo, msgr. Agliardija, ki je danes s svojim tajnikom opatom Gnatovskim odpotoval na svoje novo mesto. — „Osservatore Romano“ pravi, da je za Bruselj imenovan nuncijs msgr. Francicavana, naslovni škof kaltanissetski.

Bivši *srbski* metropolit Mihael je iz Peterburga brzojavil svojim belgrajskim prijateljem, naj mu ne priredé uradnega in slovesnega sprejema, ker se hoče povrniti v domovino nenadoma in nenapovedano. Vzlic temu pa bodo liberalci ostali pri svojem sklepu ter nepretrgano nadaljujejo priprave za sprejem. — Milutin Garašanin odgovarja v svojem polmesečnem glasilu „Pogledu“ na razne osebné napade zoper njegov značaj in njegovo ministersko delovanje. Pri tem pripoveduje zanimivo novico, da se je hotel kralj Milan že takoj po porazu pri Slivnici meseca decembra 1885 odpovedati prestolu ter imenovati ministerski svet za regentstvo, in sicer pod predsedstvom kraljice Natalije. Ministerski predsednik Garašanin se je temu z vso odločnostjo protivil ter je pretil z ostavko, ko bi hotel kralj ostati pri svojem namenu. V dotičnem pismu pravi Garašanin kralju, da menjajoče se ministerstvo ni sposobno za regentstvo; kraljici je rekel odkrito: „Predsedujte, gospa, raje vzgoji svojega sina, napravite iz njega moža, in izpolnili bodete svojo najzvestejšo dolžnost.“ Garašanin obljubuje, da bo v prihodnji številki „Pogleda“ pojasnil ločitev kraljevega zakona.

Večina teh je bila v Parizu še nepoznana, a tičalo je v njih nekaj neukrotnega. Tam pride grof Mirabeau, vseh pozornost vleče ná-se; velik je, mogočni črni lasje mu padajo po plečih, oči ognjevite, obraz strašan; kot lev je, ki čaka plena. Za vladarstvo ali pa za vislice je ta človek po mislih Chateaubrianda.

Tu stopa mladi, lepo, ukusno opravljeni Robespierre; nobeden ga še ne pozná, in kdo more le slutiti, kaj tiči v tem boječem možu. Mirabeau ga zagleda in proroško pravi: „Iz tega moža utegne še kaj biti, ker on véruje sam náse.“ Opisal pa ga je s temi besedami: „Takov je, ko mačka, ko je pila kis.“

Za poslanci tretjega stanú so šli plemiči v krasnih opravah. Le vojvodo orleanskega in Lafayette-a pozdravljajo.

Za plemiči stopa dvesto župnikov v priprosti opravi in po godbi; od teh ločeni kot zadnji prihajajo škofje in prelatje.

Nadškof pariški nosi sv. Rešnje Telo pod nebesom in zadej gresta kralj in kraljica. Kralja ljudstvo pozdravlja; ko zagledajo kraljico, godrnjajo, ali pa kličejo: „Orleans à jamais“ („Orlean za zmiraj“).

Tako so šli v cerkev z najboljšo nado, da je konec težav, da pride nova zlata dóba. A prišlo je prej še veliko gorjé.

— Ko so beneški poslanci v običajni obliki Maksimilijanu I. napovedali vojsko: „Mi sovet in celi narod beneški napovedujemo „Maksimilijanu vojsko“ itd., zasmejal se je cesar prisrčno ter rekel: „Da, da, le pojte ter bijte vojsko ravno takó norčavo, kakor ste mi jo napovedali.“

Telegrami.

Dunaj, 6. maja. Skupna ministerska posvetovanja so se včeraj končala. Weckerle se je v Budimpešto povrnil sinoči, Tisza bo tje odpotoval danes popoldne, ker ga bo prej sprejel cesar in se bo posvetoval s Kálnokyjem.

Pariz, 5. maja. Zoper predsednika republike se je danes izvršil napad. Neki Perry, mornarični magazinér, je ustrelil na Carnota, ki pa ni bil zadet. Perryja so zgrabili, ter se je izjavil, da ni hotel nikogar usmrtiti, marveč le pozornost vzbuditi na-se zaradi prestanih krivičnosti.

Pariz, 5. maja, zvečer. Pri velikem shodu oblastnij in zastopov v versailleškem gradu je senatni predsednik nagovoril Carnota, naglašajoč pomen revolucije leta 1789. Carnot je v odgovoru povdarjal zasluge revolucije za Francijo in človeštvo. Francija ne pozna oblasti posameznikov, marveč le ono od zastopnikov narodovih sklenjene postave. Carnot se je povrnil v Pariz srčno pozdravljan od naroda.

Pariz, 6. maja. Versailleški škof je nagovoril Carnota: konstatoval je, da je duhovščina leta 1789 vzlic preganjanju dokazovala rodoljubno zatajevanje in vztrajnost v veri. Isti čuti navdajajo danes duhovništvo, ki nikdar ne loči cerkve od države niti v mišljenju, niti v molitvah. Duhovščina spoštovanjem pozdravlja zastopnika narodne veljave ter mu čestita, da je srečno ušel morilčevi krogliji.

Benetke, 5. maja. Dva vlaka, ki sta peljala 800 beneških romarjev v Rim, so na postajah Lavezzola, Voltana, Cesenatico in Alfonsine s kamenji napadli. Skoro vsa okna so pobili ter so vozovi močno poškodovani. Sedemindvajset romarjev je težko ali lahko ranjenih. Preiskava se je pričela.

Umrlj so:

3. maja. Frančiška Furlan, ključarjeva hči, 4 leta, Poljanski nasip 14, vsled vnetice črev.

V bolnišnici:

28. aprila. Marija Selan, kajzarjeva hči, 2 mes., jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
4	7. u. zjut.	737.0	11.2	brezv.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	734.7	21.4	sl. vzh.	del. jasno	
	9. u. zveč.	734.9	15.8			
5	7. u. zjut.	734.8	15.6	sl. zap.	oblačno	7.00
	2. u. pop.	732.2	23.4	sr. zap.	del. jasno	
	9. u. zveč.	733.6	13.0	brezv.	oblačno	

Srednja temperatura obeh dni 16.1° in 17.3°C., za 4-3° in 5-4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85	gl.	90	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16% "	86	"	20	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	15	"
Papirna renta, davka prosta	100	"	95	"
Akcije avstr.-ogerske banke	901	"	—	"
Kreditne akcije	299	"	75	"
London	118	"	65	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleon.	9	"	40 ¹ / ₂	"
Cesarski cekini	5	"	63	"
Nemške marke	57	"	87 ¹ / ₂	"

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prilagočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo in na deželi kot znano reečno fino delo in najnižje cene.

Posebno prilagočena za prekupece so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Oglas.

Za bogoslovno hišo (semenišče) se išče kuharica

poštenega vedenja, z dobrimi spričevali, stara okoli štirideset let. — Osebe, ki želé sprejeti to službo, oglasijo naj se pismeno pri „Ravnateljstvu bogoslovja“ (semenišča) v Senju (Zengg), hrvatsko Primorje. (3-3)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Tuji.

2. in 3. maja.

Pri **Mattéu**: F. Schönauer, inženir, iz Gradca. — Guttman, tovarnar, z Dunaja. — Kohn iz Prage.

Pri **Stonu**: dr. A. Homan, s soprogo, iz Trebnjega. — Oroslav Müller iz Gradca. — Gruch, trgovec, iz Linea. — Selinger, potovalec, z Dunaja. — Mossman, Promraton, Sruh in Fries, trgovec, z Dunaja. — Rudolf Steinberger, trgovec, z Ogerskega. — Wukassinovich, inženir, s soprogo, z Dunaja. — dr. Aleks. Hudovernik z Dunaja. — Rudolf Bauer, Tausig, Töpfer, Müller, Löwy in Franc B auner, trgovci, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Vidmar iz Bilj. — Riefser, trgovec, s Koroškega.

Diseldorfske oljnaté barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje). Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnaté barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Št. 2984.

Razpis

služb 37 okrožnih zdravnikov na Kranjskem.

Na podlagi deželnega zakona za Kranjsko z dne 24. aprila l. 1888, št. 12, s katerim se uravnava zdravstvena služba v občinah po deželi, razpisuje se

službe okrožnih zdravnikov,

katerih je

- 7 I. razreda z letno plačo 800 gold.;
- 15 II. razreda z letno plačo 700 gold.;
- 15 III. razreda z letno plačo 600 gold.;

Zdravniki I. razreda bodo v naslednje imenovanih zdravstvenih okrožjih: v Bohinjski Bistrici, v Kranjski Gori, v Ložu, v Kočevski Reki, v Črnomlju, v Šmariji in v Železnikih. Zdravniki II. razreda nastavljeni bodo v zdravstvenih okrožjih: Cerklje, Cerknica, Idrija, Ilirska Bistrica, Senožeče, Vipava, Planina, Velike Lašče, Trebnje, Žužemberk, Mokronog, Kostanjevica, Raka, Metlika, Zatičina (Št. Vid). Zdravniki III. razreda bodo pa nastavljeni v naslednje imenovanih zdravstvenih okrožjih: v Kranji, v Škofji Loki, v Trziču, v Radovljici, na Bledu, v Postojini, na Vrhniki, v Ljubljani, v Kamniku, na Brdu, v Litiji, v Rudolfovem, v Kočevji, v Ribnici in v Radečah.

Razun zistemizovanih letnih plač dobivajo stalno nameščeni okrožni zdravniki I., II. in III. razreda po dve v plačo vštveni starostni dokladi po 50 gold., vselej po dopolnjeni petletni službeni dobi, ter imajo tudi pravico do pokojninskih in preskrbninskih užitkov zá-se in za svoje. Vrh tega gre okrožnim zdravnikom za službene poti v službenem okolišču nad 4 kilometre daleč od stanovišča primerna odškodnina; za zdravniška opravila v stvareh državne uprave imajo okrožni zdravniki pravico do pristojbin iz državnega zaklada. — Službene dolžnosti okrožnih zdravnikov so objavljene v deželne vlade razglasilu z dne 16. marca 1889, št. 647/pr., razglašenem v deželnem zakoniku dne 3. apr. l. 1889, št. 8.

Prošnjiki za službe okrožnih zdravnikov katerega si bodi razreda imajo svoje prošnje

do 31. maja 1889

s potrebnimi dokumenti pri deželnem odboru kranjskem vložiti ter dokazati doktorat vsega zdravilstva, oziroma doktorat medicine, svojo starost, telesno zdravje, neomadeževano življenje, avstrijsko državljanstvo, svojo dosedanjo službo ali opravilo, zmožnost nemškega in slovenskega ali kakega sorodnega slovanskega, posebno hrvatsko-srbskega jezika, in v prošnjah imenovati kraj, oziroma kraje, kamor bi radi v službo prišli.

V službe okrožnih zdravnikov nastavljajo se tudi diplomovani ranocelniki z najnižjo plačo 400 gold., kateri so zdaj na Kranjskem nameščeni kot okrajni ranocelniki, ako se za službo oglasijo in svojo sposobnost za daljno službovanje dokažejo. Nastavljajo se pa le začasno in brez pravice do pokojnine.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1889.

Deželni odbor vojvodine Kranjske.